

הכנסת

643

פרוטוקול מס' 37/א

מיסיבה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה
ביום ב', י"ח בסיון, תשס"ז
28.5.56, בסעה 11.30.

ג. כ. ח. ג.

- חברי הוועדה:
- ג. ניר - היו"ר
 - ב. אזני
 - ע. איכילוב
 - ע. אסף
 - ס. בגין
 - י. הררי
 - ט. הלל
 - ז. ורהפטיג
 - י. יטעיהו
 - ס. כמיס
 - ב. לוקר
 - י. רוזנברג
 - י. שופמן

סוזסנים:

- פ. רוזן - שר המשפטים
- א. ידן - המטנה ליועץ המשפטי לממשלה

ג. ד. ר. ג.

- ס. אונא
- א. אלטמן
- י. בדר
- ת. טובי
- י. סרלין
- ס. סנה
- ס. קסיס
- ח. רובין

סדר-היום:

ס. ג. ז. ח.

=====

היו"ר ג. ניר:
מסדר המסורה נתקבלה תשובה על פנייתנו בקשר
למכתבו של עו"ד חסיר לוועדה. המטונה על
מסדר המסורה כותב כי הוא פנה בענין זה אל היועץ המשפטי של הממשלה
והלה ביקש כי הוועדה תפנה אליו כדי שיוכל למסור הסבר.

ה. ח. ל. ט. ה.

הוחלט לפנות ליועץ המשפטי ולבקשו
למסור לוועדה הסבר בקשר למכתבו של
עו"ד חסיר.

היו"ר ג. ניר:

המדרות עורכי-הדין בישראל שלחה אלי מכתב
בקשר למצב הסדרר בבית-משפט השלום בתל-אביב.
אין מכתבם מטפל בסיפוט עצמו, כי אם במצב הבנינים הגרוע ובעבודה הסכנית
של בית המשפט.
(קורא את המכתב)

או.

י. שופטון:

באחת הישיבות, כשעל סדר-היום עמדה הופעתו של עו"ד סצ'ופק לפני הוועדה, הפניתי את תשומת-לב משרד המטרה לאיחורים החלים בהתחלת שמיעת מספטים, וזכיתי לתגובה נמרצת מאד מצד השופט אייזנברג, אשר ענה לי כי כל המימטים מתחילים במועד שנקבע להם מראש.

רצה המקרה שדווקא באותו השבוע הוזמנתי להעיד במספט מסויים לסעה 8.30 בבוקר. השופט נכנס לאולם בית-המספט בשעה 9.25. הדבר קרה בבית-מספט השלום בתל-אביב.

סר ומספטים פ. רוזן:

אינני מציע לוועדת החוקה לדון בתוכן המכתב. אך היות ויו"ר הוועדה קיבל את העתק המכתב שנשלח אלי והקריאו לפני הוועדה, אמסור כמה פרטים בטאלה זאת.

אשר לאיחורים, עלולים לקרות מדי פעם איחורים בהתחלת שמיעת מספטים, אולם אני, וכן הסתדרות עורכי-הדין באגיבה על דבריו של עו"ד סצ'ופק, מתנגדים להכללות. בזמן האחרון ערכתי כמה ביקורי פתע בבתי-מספט כדי לעמוד בעצמי על מהות הדברים. במסגרת ביקורים אלה הייתי בבית-מספט השלום בתל-אביב וכן בבית-מספט השלום בחיפה, מבלי שנודע קודם-לכן דבר ביקורי, וראיתי כי בשעה 8.30 בבוקר היה בית-המספט כבר מעיל מאד. השופטים היו במקומם, על-כל-פנים היו בחדריהם. טאלתים מדוע אינם מתחילים בשמיעת מספטים וענו לי, כי אחד הגורמים במספט לא הופיע או שהעד אשר עדותו צריכה היתה לשטע לא בא עדיין ולכן אי-אפשר להתחיל במספט. אמרתי לשופטים כי מכל מקום רצוי שבשעה 8.30 יכנסו לאולם בית-המספט ואם יתברר שאי-אפשר להתחיל במספט - יחזרו לחדרם.

אינני יודע אם לחה"כ שופטון היה ענין בבית-הדין לשכירות, בו מקיים הופט המקצועי התייעצויות עם נציגי הציבור היושבים אף הם בדין. התייעצויות אלו הן חלק מעבודת בית-הדין.

מביקורי השתכנעתי כי בדרך כלל המצב בבתי-המספט הוא תקין ואין מקום לתלונות. אם כי יכולים כמובן לאול מדי פעם איחורים.

אשר לחיאור המצב בבית-מספט השלום בתל-אביב, הריהו נכון. כשהגשתי בזמנו את הצעת תקציב משרד המספטים דרשתי תוספת כוח-אדם בגבולות של 50 פקידים טכניים. אין כיום מחסור בשופטים, אולם קיים מחסור גדול בשמטים. בחקופת המנדט היה עודף שמטים בבתי-המספט, אך כיום מסכורתו של שמט בית-המספט היא כערך כמחצית מסכורתו של שופט בית-המספט העליון, ולכן העסקת שמטים נוספים מהווה בעיה תקציבית נכבדה. כן יש מחסור בסוכרים.

אשר למסירת הזמנות לבעלי-הדין, קיימת ועדה היושבת על מדוכה זו ואף נעשה ניסיון לשלוח הזמנות באמצעות הדואר, עם קבלה. אולם דרך זו של מסירת הזמנות אינה באה בחשבון מכמה בחינות. הכתובות אשר על ההזמנות אינן מדויקות ויש צורך בטאמץ רב כדי לפצוא את האנשים. לעתים קרובות צריך למסור הזמנות בפרברי העיר המרוחקים. פקידי בתי-המספט יוצאים למסור את ההזמנות בשעות שלאחר העבודה, כאשר האנשים נמצאים בדרך כלל בבתיהם. הדואר אינו יכול לנהוג כך.

בסנה האחרונה חלה באופן מפתיע עליה גדולה מאד במספר המספטים ולכן נצטברו בבית-המספט בתל-אביב כ-6000 הזמנות שמסירתן מפגרת. העליה במספר המספטים בבית-מספט השלום נגרמה בחלקה על-ידי הגדלת המסכות הסיפוטית של בתי-מספט השלום בעינינים אזרחיים עד 1,500 לירות. אני חושב כי בכזוונת הכנסת להרחיב את מסכות בתי-מספט השלום גם בתחום הסיפוט הפלילי. נוסף על כך פורגט בבתי-המספט השינוי לרעה במצב הכלכלי בארץ. סוג תביעות אשר כה היו כמעט בלתי-ידועות-תביעות על שטרות שלא נפרעו - מספרן הולך וגדל.

אם חשבנו שעל-ידי הרחבת מסכות בתי-מספט השלום יקטן מספר המספטים בבתי-המספט המחוזיים, הרי טעינו. קודם-כל הלך וגדל

טר המספטים פ. רוזן:

מספר הערעורים על פסקי-דין של בתי-מספט השלום. עד לפני זמן קצר לא עלה מספר הערעורים האזרחיים על פסקי-דין של בתי-מספט השלום על 2% מכלל פסקי-דין שהוצאו על-ידי בתי-מספט השלום. אולם מחוז זה נסטר בזמן שמסכות בתי-מספט השלום היתה מוגבלת עד ל-250 לירות. עתה גדל מספר הערעורים וסמיעת ערעור מחייבת הרכב של שלושה שופטים. נוסף על כך מורגשת גם בבתי-מספט המחוזיים הרעת המצב הכלכלי, המבטאת במספר גדול יותר של מספטים.

כפי שאמרתי, לקראת סנת התקציב החדשה הגסתי בקשה לתוספת 50 פקידים. אני חושב שנמצאים כאן חברי-כנסת היודעים מה היה המצב בעת הדיונים על התקציב בממשלה ולכן לא יכולתי לתבוע את עלבון מסרה המספטי. בכל אופן, אוטרה בתקן מסרד המספטים תוספת של 11 פקידים, אלא שהממשלה החליטה להקפיא תוספת זו ולהרשות תוספת כוח-אדם רק בסיעור של 10% מהפרס שבין תקן לבין המצבה. זאת אמרת, כי גסופו של דבר אפשר היה לקבל לעבודה סנים וחצי פקידים.

בסיכום, אינני יכול לומר שהתלונות של המסדרות עורכי-הדין הן בלתי-מוצדקות, ואני מחפש דרך למתרוגן.

אשר לבנינים, ביקר סנהל מסרד המוצר לפני סנה וחצי בבית-מספט השלום בתל-אביב והתחלחל בראותו את המצב שם. הוא הודה כי יש לעשות משהו לתיקון מצב הבנינים. אך כיום אינני יכול לבנות בתביעה לממשלה שתתן תקציב למסרה זו.

אני יכול לומר לחברי הוועדה, מה שאמרתי גם בממשלה, כי כל תוספת כוח-אדם למסרד המספטים מגדילה את הכנסות המסרד. אני יכול להוכיח זאת. לא פעם דובר בנימה של גנאי שמסרד המספטים הוא מסרד בעל הכנסות העולות על הוצאותיו. אך יתכן שזה לאו דווקא סימן למדינה מתקדמת.

אני יודע כי הטענות של המסדרות עורכי-הדין מוצדקות, אך המצב הוא קשה ואינני סבור שהוועדה תוכל לעזור לשיפורו על-ידי קיום דיון בטאלה זאת.

י. טופמן:

אני חושב כי על חלק גדול של ההזמנות הכתובות הן פחות או יותר סדוייקות ואפשר לסלחן באמצעות

דוואר.

טר המספטים פ. רוזן:

מסרד הדוואר טוען כי מסירת הזמנות לבתי-מספט באמצעותו מחייב לתת לו תוספת-כוח-אדם.

יתכן שאפשר היה לשלוח את ההזמנות בדוואר רסום, אבל שלטונות מס-הכנסה אופרים שאנשים המקבלים מס-הכנסה מכתבים בדוואר-רסום מסרבים לקבלם ולחתום על הקבלה. יש להניח כי כך יהיה בהרבה מקרים של מסירת הזמנות. בכל אופן אנו בודקים עדיין אפשרות זאת.

הי"ר נ. ניר:

אני חושב כי יש מקום לענות למסדרות עורכי-הדין.

ז. ורהפטיג:

אינני חושב שהמסובה צריכה להיות בשם הוועדה, כי המכתב לא נשלח אליה, אלא לחה"כ ניר

כאופן פריטי.

ה ח ל ט ה

הוחלט כי יו"ר הוועדה יאסר את קבלת המכתב של המסדרות עורכי-הדין ויודיע כי הניא את תכנו ליריעת הוועדה.